

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 20/06-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti I., spol. s r. o. – v likvidácii, so sídlom B, právne zastúpenej advokátom JUDr. S. J., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 50/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 50/98 porušil základné právo spoločnosti I., spol. s r. o. – v likvidácii, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 50/98 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. Spoločnosti I., spol. s r. o. – v likvidácii, p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 70 000 Sk (slovom sedemdesiatisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti I., spol. s r. o. – v likvidácii, p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 753 Sk (slovom deväťtisíc sedemstopäťdesiattri slovenských korún), ktorú je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. S. J., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 18. januára 2006 č. k. I. ÚS 20/06-10 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti I., spol. s r. o. – v likvidácii (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 50/98.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie o zaplatenie 200 000 Sk s príslušenstvom v súčasnosti vedené na okresnom súde pod sp. zn. 14 Cb 50/98 sa začalo 26. marca 1998 podaním návrhu sťažovateľky na Okresnom súde v Piešťanoch proti odporcovi L., výskumný ústav, š. p., L. (ďalej len „odporca v 1. rade“), a neskôr aj proti odporcovi L., a. s., B. (ďalej len „odporca v 2. rade“). Vec bola následne z dôvodu miestnej príslušnosti postúpená okresnému súdu. Podľa sťažovateľky okresný súd koná v jej veci so zbytočnými priet'ahmi, čím sa predlžuje stav jej právnej neistoty a odd'aluje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Sťažovateľ svoje právo na rozhodnutie vo veci uplatňuje už od 26. 3. 1998, kedy podal návrh na začatie konania. Konanie doposiaľ trvá viac ako 7 rokov a 6 mesiacov. Sťažovateľ využil právne prostriedky nápravy priznané mu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sťažovateľ namieta porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré mu garantujú právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. (...)

Predmetom konania pred Okresným súdom Trnava je žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha uhradenia pohľadávky, ktorá mu vznikla na základe zmluvy o dielo s odporcom. Tento záväzok odporca uznal čo do výšky aj dôvodu. Toto konanie aj napriek potrebe znaleckého posúdenia skutočností dôležitých pre rozhodnutie, nie je možné považovať za fakticky zložitú. (...)

Mám za to, že vec nie je právne zložitá, pretože výklad a používanie platnej právnej úpravy v predmetnej veci je dostatočne zrejmé a nevyžaduje si osobitne zložitú právnu analýzu.

V súhrne možno správanie sťažovateľa hodnotiť ako také, ktoré neprispelo žiadnym spôsobom k predĺženiu celkovej doterajšej doby konania. Ako vyplýva z popisu skutkového stavu veci uvedeného vyššie, sťažovateľ v spolupráci so svojím právnym zástupcom splnil všetky pokyny súdu. (...)

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní – z analýzy dosiaľ vykonaných úkonov súdu vyplýva, že súd neorganizoval svoju prácu tak, aby bolo možné vo veci rozhodnúť v čo najkratšom čase. Sťažovateľ považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že len samotné postúpenie spisu odvolaciemu súdu, trvalo Okresnému súdu v Trnave takmer jeden rok a súd vo veci opäť začal konať až na základe sťažnosti sťažovateľa. Po tom, čo Krajský súd vrátil vec Okresnému súdu na ďalšie konanie, ten sa opäť správa pasívne a viac ako tri roky vo veci nenariadil pojednávanie. (...)

Domnievam sa, že v tomto prípade súd nepostupoval tak, aby bolo konanie čo najskôr ukončené rozhodnutím a tak odstránený stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sťažovateľka obrátila na súd. Práca súdu nebola preukázateľne organizovaná tak, aby bola vec rozhodnutá bez zbytočných prieťahov. (...)

Vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku konania Okresného súdu Trnava v právnej veci sťažovateľa, ktorá je na ňom vedená pod sp. zn. 14 Cb 50/98, konkrétne na okolnosti prípadu, najmä neefektívny prístup Okresného súdu, s prihliadnutím na skutočnosť, že vec ani k dnešnému dňu nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie, považuje sťažovateľ priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde za odôvodnené. Sťažovateľ preto navrhuje, aby mu Ústavný súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v takej výške, ktorou by aspoň čiastočne kompenzoval škodu, ktorú štát sťažovateľovi spôsobil porušením jeho ústavného práva na rozhodnutie vo veci bez zbytočných prieťahov. Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch vo výške 100.000,- Sk.“

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo I., spol. s. r. o. – v likvidácii na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu v Trnave v konaní so sp. zn. 14 Cb 50/98.

2. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Trnave, aby v konaní so sp. zn. 14 Cb 50/98 konal bez zbytočných prieťahov v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

3. Ústavný súd priznáva I., spol. s r. o. – v likvidácii primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk. Okresnému súdu v Trnave ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk a uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet Kancelárie Ústavného súdu SR do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Podľa § 31a zákona č. 38/1993 Z. z., zákona o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia a Kancelárii súdu SR ukladá povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa – JUDr. S. J., (...).“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka JUDr. H. G. listom sp. zn. Spr 356/06 z 26. apríla 2006 a právny zástupca sťažovateľky listom z 9. mája 2006.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem popisu v konaní vykonaných procesných úkonov uviedla:

„Vo veci vznikli prieťahy od polovice r. 2003 do apríla 2006 z dôvodu konania vo veľkom množstve vecí prejednávaných v oddelení Mgr. A. T.

V predmetnej veci súhlasíme s tým, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti (...).“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„Okresný súd uznal prieťahy v období od polovice roka 2003 do apríla 2006. Som toho názoru, že okrem toho za prieťahy možno bez akýchkoľvek pochybností považovať obdobie medzi 20. 4. 2000 a 25. 5. 2001, teda v období počas, ktorého okresný súd postupoval spis na Krajský súd v Trnave. Je neprípustné, aby okresnému súdu trval jednoduchý administratívny úkon vyše jedného roka. Takýto postup svedčí o zlej organizácii

práce na súde alebo o tom, že zákonný sudca sa ani nedozvedel o podanom odvolaní. Inak si len ťažko možno vysvetliť vzniknuté priedahy spojené s odovzdaním spisu.

Na základe vyššie uvedených skutočností trvám na podanej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu. (...) súhlasím s tým, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.“

2.3 Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 Cb 50/98:

- 27. marec 1998 – Okresnému súdu Piešťany bol doručený návrh sťažovateľky na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 200 000 Sk s príslušenstvom proti odporcovi v 1. rade (pridelená sp. zn. 8 Rob 320/98);
- 20. apríl 1998 – spis bol podľa § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) postúpený okresnému súdu (pridelená sp. zn. 7 Rob 449/98);
- 23. apríl 1998 – okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh;

- 13. máj 1998 – sťažovateľka zaplatila súdny poplatok;
- 20. máj 1998 – okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz;
- 1. jún 1998 – okresnému súdu bol doručený odpor odporcu v 1. rade proti platobnému rozkazu s odôvodnením, že sporná faktúra po transformácii odporcu v 1. rade prešla na základe delimitačného protokolu na odporcu v 2. rade, preto odporca v 1. rade navrhol zámenu účastníka na strane odporcu;
- 3. jún 1998 – spis bol prevedený do registra Cb (sp. zn. 14 Cb 50/98);
- 10. august 1998 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. október 1998 a vyzval odporcu v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor a zároveň okresný súd doručoval návrh sťažovateľky a odpor odporcu v 1. rade odporcovi v 2. rade;
- 14. august 1998 – okresnému súdu bola doručená žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o zaslanie podaného odporu;
- 14. september 1998 – okresnému súdu bola doručená opätovná žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o zaslanie podaného odporu;
- 20. október 1998 – právny zástupca sťažovateľky sa vyjadril k odporu, a požiadal o vykonanie potrebných zistení okresným súdom v súvislosti s delimitáciou spornej faktúry na odporcu v 2. rade a v prípade preukázania, že odporca v 1. rade nie je povinný spornú faktúru uhradiť, navrhol, aby súd pripustil vystúpenie odporcu v 1. rade z konania a aby na jeho miesto vstúpil odporca v 2. rade;
- 23. október 1998 – na pojednávaní právny zástupca sťažovateľky uviedol, že do 14 dní rozšíri návrh o ďalšieho účastníka na strane odporcu - odporcu v 2. rade, následne bolo pojednávanie odročené na neurčito; odporca v 2. rade vrátil okresnému súdu poštovou zásielkou jemu zaslané písomnosti (predvolanie, uznesenie – výzva na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor) z dôvodu, že návrh sťažovateľky smeruje proti neexistujúcemu podniku (odporcovi v 1. rade), preto navrhuje, aby súd návrh zamietol pre nesplnenie zákonných povinností sťažovateľa;
- 21. január 1999 – okresný súd žiadal právneho zástupcu sťažovateľky pod hrozbou poriadkovej pokuty o zaslanie vyjadrenia v zmysle pokynov z 23. októbra 1998 v lehote 15 dní;
- 8. marec 1999 – okresnému súdu bol doručený návrh právneho zástupcu sťažovateľky na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania – odporcu v 2. rade;

- 29. marec 1999 – okresný súd uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. mája 1999, pripustil prístupenie odporcu v 2. rade ako účastníka konania na strane odporcu;
- 13. máj 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 17. september 1999;
- 17. september 1999 – pojednávanie bolo po vypočutí zástupcov sťažovateľky a odporcu v 2. rade odročené na neurčito z dôvodu potreby vypočutia svedka a vyžiadania spisu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 21 Cb 28/94;
- 7. október 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 19. január 2000;
- 19. január 2000 – na pojednávaní po tom, ako boli vypočutí právni zástupcovia sťažovateľky a odporcu v 2. rade a svedkyňa, okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým konanie ohľadne odporcu v 1. rade zastavil a voči odporcovi v 2. rade návrh zamietol;
- 26. apríl 2000 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu v časti, v ktorej bol návrh voči odporcovi v 2. rade zamietnutý;
- 27. apríl 2000 – okresnému súdu bola vrátená odporcom v 1. rade neprevzatá poštová zásielka – rozsudok;
- 7. november 2000 – okresný súd doručoval odvolanie sťažovateľky odporcom, zároveň odporcovi v 1. rade doručoval rozsudok cestou Obvodného oddelenia Policajného zboru v L. (ďalej len „obvodné oddelenie“);
- 1. december 2000 – obvodné oddelenie oznámilo okresnému súdu, že rozsudok sa odporcovi v 1. rade nepodarilo doručiť, pretože na uvedenej adrese už nesídlil a nové sídlo sa nepodarilo zistiť;
- 1. marec 2001 – okresný súd ustanovil odporcovi v 1. rade opatrovníka;
- 26. marec 2001 – okresný súd doručil opatrovníkovi odporcu v 1. rade návrh, rozsudok a odvolanie sťažovateľky proti rozsudku;
- 28. máj 2001 – Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) bol predložený spis na rozhodnutie o odvolaní;
- 22. marec 2002 – krajskému súdu bola doručená žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o nariadenie pojednávania;
- 25. marec 2002 – krajský súd nariadil termín pojednávania na 30. apríl 2002;
- 30. apríl 2002 – na krajskom súde sa uskutočnilo pojednávanie v neprítomnosti odporcov a po vypočutí právneho zástupcu sťažovateľky a konateľa sťažovateľky krajský súd prijal

uznesenie sp. zn. 21 Cob 126/01, ktorým rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie;

- 17. júl 2002 – okresnému súdu bolo doručené uznesenie krajského súdu;

- 30. október 2002 – okresnému súdu bola doručená urgencia právneho zástupcu sťažovateľky, ktorou žiadal okresný súd o zaslanie rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 21 Cob 126/01 z 30. apríla 2002;

- 21. február 2003 – okresný súd doručoval rozhodnutie krajského súdu účastníkom konania;

- 25. apríl 2003 – okresný súd vyzval odporcu v 2. rade o predloženie písomných materiálov súvisiacich s prejednávanou vecou;

- 10. apríl 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 7. jún 2006 a znova vyzval odporcu v 2. rade na predloženie písomných materiálov súvisiacich s prejednávanou vecou;

- 7. jún 2006 – nariadené pojednávanie okresného súdu bolo odročené na 30. jún 2006, z dôvodu nepredloženia písomných dokladov odporcom.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 50/98 došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľky.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitost' veci“, ústavný súd nezistil v doterajšom priebehu konania žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o takej zložitosti posudzovanej veci, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť, resp. odôvodniť doterajší priebeh a dĺžku konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sťažovateľka prispela k doterajšej dĺžke konania pred okresným súdom, a ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný, resp. nepreukázal vo veci relevantnú procesnú činnosť v období:

- od 27. apríla 2000 do 7. novembra 2000, t. j. viac ako 6 mesiacov;
- od 17. júla 2002 do 21. februára 2003, t. j. viac ako 7 mesiacov;
- od 25. apríla 2003 do 10. apríla 2006, t. j. takmer 3 roky.

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako štyroch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré neboli spôsobené zložitosťou veci a ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu. V súvislosti s obranným tvrdením predsedníčky okresného súdu, že k vzniknutým priet'ahom došlo „z dôvodu konania vo veľkom množstve vecí prejednávaných v oddelení Mgr. A. T.“, ústavný súd pripomína, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým

účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu nevyplýva prijatie účinných opatrení. Skutočnosť, že okresný súd mal problémy s vybavovaním veľkého množstva agendy, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníkov konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci účastníka, ktorý sa naň obrátil (I. ÚS 156/02, I. ÚS 65/04).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk, ktoré odôvodnila celkovou doterajšou dĺžkou konania okresného súdu, najmä neefektívnym prístupom okresného súdu, s prihliadnutím na skutočnosť, že vec ani k dnešnému dňu nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným

zadosťučením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na okolnosti uvedené v bodoch 1 až 3 III. časti nálezu, najmä na dlhodobú neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu a na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom, považuje za primerané v sume 70 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 9 753 Sk, ktoré jej vznikli v dôsledku zastúpenia advokátom, a to za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2005 vo výške 5 302 Sk a za jeden úkon uskutočnený v roku 2006 v sume 2 894 Sk, celkovo vo výške 8 196 Sk zvýšenej o DPH, t. j. o 1 557 Sk, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH, o čom predložil aj osvedčenie o registrácii pre DPH.

Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov vo výške uplatneného nároku, t. j. 9 753 Sk, tak ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2006